

אשית עצות בנפשי

שיחות ופנינים
ממורינו ראש
הישיבה שליט"א

פרשת קרח

בלתי מוגה

– פנימי –

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

ליל שישי פרשת בהעלותך [שלח בא"י] תשפ"ג

החידוש בהתאספות

חסדי השם שזוכים להתאסף שוב ולהתחזק עם העצות של רבינו הקדוש, זה לא דבר פשוט בכלל, ר' נתן ראה אחד מחסידי ברסלב שכבר היה מבוגר עם זקן אפור, והתחיל ללטף לו את הזקן, אה אה א ברסלב חסיד עם זקן לבן, והפשט בזה היא כי אין חסידות כתחילתו, בהתחלה כשמתקרבים לרבינו בוערים, וטבע האדם הוא שאחרי תקופה הוא נרגע, הוא כבר יודע הכל, עוד שיעור ועוד שיעור אותו דבר, שוב פעם לדבר אל ד' ושוב פעם לדבר אל ד', ולכן כשראה חסיד ברסלב עם זקן לבן זה חידוש, עצם זה שאנחנו מתאספים שוב ושוב אנחנו צריכים להודות להקב"ה.

מוהרא"ש – חידוש שבחידושים

אחרי זה הגיע מוהרא"ש והוא כבר היה חידוש שבחידושים, פלאי פלאים, כשמתבוננים בחיי מוהרא"ש זה חידוש שבחידושים, כשמוהרא"ש היה בחור הוא סיים בכל חודש את ספרי ליקוטי הלכות, מוהרא"ש היה אומר לא לחקות אותו בזה, כי אפשר לקבל משבר, מוהרא"ש גם תיקן לסיים כל חודש משניות, וגם עשה סדר לעצמו איך לסיים ליקוטי מוהר"ן כל חודש, והיה בחור שראה את הדף שמוהרא"ש כתב לעצמו, והעתיק את זה, ומאז הרבה תלמידי היכל הקודש נוהגים כך, לסיים כל חודש ליקוטי מוהר"ן.

החידוש של ר' נתן

מוהרא"ש היה אומר שהחידוש הוא ר' נתן, כי הרי ברבינו אין לנו בכלל השגה, והחידוש הוא ר' נתן שהניח את כל מה שידע מקודם בצד, ובלע בשקיקה כל דיבור חדש מרבינו, לרבינו היה המון תלמידים, חלק גדול מהם היו אדמורים בעצמם בעלי רוח הקודש כפשוטו וכמשמעו, ואפילו הכי אמר רבינו לאף אחד אין השגה בי, רק לר' נתן יש השגה, וקצת לר' נפתלי, כי ר' נתן עזב את כל מה שידע מקודם, וכל מה שרבינו אמר הוא הכניס לראשו, כל שיחה וכל עצה, אם אני מבין או לא מבין, מה שרבינו אומר קדוש, אף אם צדיקים אחרים אומרים אחרת, ולכן זכה להעביר את הכל לציבור, וכפי מה שרבינו אמר שצריך להודות לר' נתן, כי אם לאו ר' נתן לא היה נשאר ממני אפילו עלה אחד.

קונטרסים מול עיתונים

ולכן כשהתחיל לכתוב המכתבים יצא משם כל מה שהוא למד קודם, כל ספרי רבינו ור' נתן, כשאדם קורא עיתונים הוא לא יודע בכלל מה קורא, הוא לא יודע מי כתב את זה, ומה כתוב שם, רואים אותיות מוכרות וקוראים, כתוב שם מינות ואפיקורסות וניאוף, אפשר ללכת עם שטריימל, אבל הוא חייב למלא כתבה, וכדי לכתוב כתבה הוא חייב לקרוא ספרים אחרים שיהיה לו מה לכתוב, הרי הם לא כותבים מה שכתוב באור החיים הקדוש, הם קוראים ספרי מינות וזה מה שממשיכים הלאה, מי שמרגיש חייב לקרוא חדשות עדיף כבר שיקרא בעיתון של גוי מאשר עיתון יהודי, כי אתה יודע שגוי כתב את זה, אבל העיתונים היהודים אסור לקחת את זה ביד, זה מטמא במגע ובמשא, מי שנוגע בזה חייב לרוץ למקוה, טמא ומטומא, תבדקו בית שלא מכניסים שם עיתונים יש שם

כן אהרן אל מול נרותיה העלה שבעת הנרות, ורש"י מביא את דברי חז"ל למה נסמכה פרשת המנורה לנשיאים, כי כשאהרן הכהן ראה את פרשת הנשיאים היה לו חלישות הדעת, שלא היה לו חלק בחנוכת הנשיאים, אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה מטיב את הנרות, כבר נחזור לרש"י הזה, ואח"כ מביא רש"י ויעש כן אהרן, להגיד שבחו של אהרן שלא שינה, ובכל הספרים הקדושים כבר דייקו ברש"י הזה להבין מה השבח הגדול שעשה את מה שהקב"ה אמר לו, הלא כל יהודי יקיים את מה שהקב"ה אומר לו לעשות, ויש עוד להבין מה החלישות הדעת שהיה לו שהוא לא היה חלק מהנשיאים, ומה התשובה שהקב"ה ענה לו שהנרות שלו יותר גדולים מזה, והעיקר צריך לדעת מה אנחנו יכולים ללמוד מזה למעשה, אנשים פשוטים שצריכים חיזוק.

והענין הוא שלפעמים יש מצב של חנוכת הבית, של בניית המשכן, בונים משהו גדול וחדש עם כל העוצמה, אבל יש גם את הענין של להיות יהודי פשוט בכל יום, וצריך לדעת מה יותר גדול, אהרן הכהן רואה את ההתלהבות דקדושה של חנוכת המזבח, של סיום בנין המשכן, והוא עומד בצד ואין לו חלק בזה, וכולם בונים ועושים, מגיע הקב"ה ואומר לו, יש דברים יותר חשובים מזה, זה שתבוא כל יום לבית המקדש ותנקה את הנרות ותדליק את הנרות ושוב תנקה ושוב תדליק, אולי לא יהיה בזה דרמה גדולה וחנוכת הבית ענקית, אבל העבודה הזאת של כל יום, ההתחזקות בכל יום ויום, זה יותר חשוב לפני הקב"ה, כשאין טקס ענק ואין איזה חנוכת הבית ואבן הפינה וחתונה גדולה, ועדיין עובדים את הקב"ה, זה היופי של עם ישראל, ועל זה מעיד רש"י להגיד שבחו שלאהרן שלא שינה.

ההכרזה להולך עם טלית ותפילין

יש דבר שגדול יותר מחנוכת הבית ועבודת הנשיאים, זה שבאים כל יום לבית מדרש עם טלית ותפילין, זה שמגיעים שלש פעמים ביום

ילדים אחרים, אבל מי שמכניס עיתונים בבית ומדליק את האש שלא יבכה אחרי זה שהוא צריך לכבות את זה, קודם הוא מביא לאשתו עיתונים מפחידים ואחרי זה צריך ללכת לרופא לרפא פחדים, ומי שמסיים ליקוטי הלכות כל חודש, כשמתחיל לכתוב אחרי זה קונטרסים יוצא משם דברים שהוא למד.

הוריד לדור שלנו את דברי רבינו

יש כאלו שאומרים למפיצים שלא רוצים קונטרסים כאלו רק מה שמרבינו בעצמו, גם אצל ר' נתן הי"ד אותם חוצפנים, כשהוא אמר דברי תורה, דפקו לו על השולחן ואמרו לו שרוצים לשמוע רק דברים מרבינו ושלא יגיד חידושי תורה מעצמו, וכי ליקוטי מוהר"ן רבינו כתב בעצמו, הטפשים האלו יודעים מרבינו רק ממה שר' נתן כתב, כל מה שיש לנו מרבינו זה רק מהכמה שנים האלו שר' נתן היה שם, כשר' נתן התקרב לרבינו אחרי כל הסכסוך עם משפחתו, רבינו כבר היה בגיל שלושים, ובגיל 38 הסתלק לבית עולמו, ובאותן שנים מועטות הוא כתב כל שיחה ושיחה, ואנחנו מחיים את עצמינו בשיחות האלו רק בזכותו של ר' נתן, וכל הקונטרסים שמוהרא"ש כתב זה הכל מרבינו ור' נתן, מליקוטי מוהר"ן וליקוטי הלכות, והוריד את זה קצת לדור הנמוך שלנו, שלא מבינים את השפה הקשה של ליקוטי מוהר"ן וליקוטי הלכות, כל החידושי תורה והענינים, ומסבירים להם שיש אלוקים בעולם, ושאפשר לדבר אליו, וצריכים להיות בשמחה, ושיבואו לבית מדרש עוד ועוד, ושלא ירימו ידיים, ותעבדו את ד' בתמימות ופשיטות, ושמור על הבית שלך, אל תברח ועוד יהיה טוב.

השגרה יותר גדולה מחנוכת הבית

בפרשת השבוע בהעלותך [בארץ ישראל כבר קוראים שלא, עוד שבועיים בחוקת בלק כבר נתאחד יחד], וידבר ד' אל משה לאמר דבר אל אהרן ואמרת אליו, בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו, ומעיד התורה ויעש

שוהל דאווענען], זה כזו תנועה, ככה מתחזקים בגלות שהולכים למקוה והולכים לבית מדרש, אל תגידו עוד מעט, כי עוד מעט לא תתפלל, אל תגיד קודם אני אסע לאיזה מקום לסדר משהו, ואז אתפלל, אל תגיד ככה, אלא קודם תתפלל ואחרי זה תסע, וזה יותר גדול מעבודת הנשיאים.

אם יכבה נרליק שוב

לפעמים חושבים על מישהו שהוא מאוד גדול כי הוא בנה בית כנסת, אומרת התורה שלך גדולה משלהם, אתה נכנס כל יום בשקט למקדש ועושה את העבודה הפשוטה, ניקוי המנורה והדלקה מחדש, ובן אדם חושב מה יש לי להדליק בסוף זה יכבה, מה יש לי להתפלל וללמוד היום, הרי מחר אני אפול, צריך להתחזק מעבודת אהרן, שלא עשה את החשבונות האלו, כל יום נכנס שוב וניקה שוב את הפסולת והדליק מחדש, מה שהיה היה, מנקים שולחן ומתחילים שוב, ככה בכל יום, בכל יום אדליק את עצמי שוב להקב"ה, ואם זה יכבה בלילה, אדליק שוב מחר, וזה היופי של היהודי ללכת בתמימות ופשיטות.

תמימות ופשיטות

רבינו היה מתפאר תמיד במדרגותיו, והיה עושה זה מפני קנאת סופרים, שהתלמידים ידעו לאיזה מדריגות יהודי יכול להגיע, ואז היו תלמידים שאמרו לרבינו, זה לא חוכמה שרבינו הגיעו למדריגות האלו, כי הוא נכד של הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, נכד של הרה"ק ר' נחמן מהורדונקא זי"ע, שרפי מעלה וקדושי עליון שאין לנו השגה בזה, אבל לרבינו מאוד כאב כשאמרו לו את זה, ורבינו אמר גם אם הייתי נולד לתוך בית פשוט עם הורים פשוטים גם הייתי מגיע למדריגות האלו שזכיתי להיות בהם, כי הכל היה על ידי יגיעה בתמימות ופשיטות, איי איי פראסטאק, כמה חשוב התמימות והפשיטות של יהודי פשוט, שנכנס בערב לבית כנסת ואומר שיר המעלות ואומר

להתפלל במנין, ואף אחד לא יודע מזה, ואף אחד לא יחמיא לך על זה ולא יעשה מזה דרמה, אבל בשמים עושים מזה דרמה גדולה, האברכים צריכים לדעת את זה, כי לפעמים קמים מאוחר, וחייבים לרוץ לעבודה, ומנהל העבודה לא יודע לקנות סיפורים, ואם תתחיל להגיד לו בחינות וענינים הוא יענה לך אם אתה מגיע בזמן תמשיך לעבוד, ואם אתה מאחר תחפש עבודה חדשה, ומה לעשות שבזמנים שלנו הולכים לישון מאוחר, וקמים ברגע האחרון, ואז יש נסיון גדול לאן הולכים, האם ללכת לעבודה מיד או לא, אבל מה שצריך לעשות זה דבר ראשון ללכת למקוה וללכת לבית המדרש להניח טלית ותפילין, וצריך לדעת מה שכתוב על זה בזוהר הקדוש, שבעת שיהודי הולך בבוקר עם טלית ותפילין, יש רעש גדול בשמים, ומכריזים פנו מקום לזה שמגיע לתת כבוד לבורא, לפעמים בן אדם שבור בלבו, וחושב מי בכלל יודע ממני, מי בכלל יודע שיש לי כעת נסיון כזה גדול לא להניח תפילין אלא לרוץ לעבודה.

אם מאחרים מפסידים הכל

לפעמים אומר בן אדם לעצמו אני כבר יניח מאוחר יותר את התפילין, אבל אין יותר מאוחר, מי שלא מתפלל בבוקר לא מתפלל אחרי זה, מי שלא מתפלל מנחה בזמן ורק דוחה ליותר מאוחר, בסוף הוא לא מתפלל, וככה בערבית, רבינו אמר שהתפלה כל כך חשובה וקדושה ואסור לדחות את זה, מי שדוחה בסוף לא מתפלל.

במקומות שלנו חונכנו על הכנות לתפילה, שלא מתפללים מיד אלא מתכוננים וכו', אבל רבינו אחז שכל בן אדם חייב להתפלל מיד בבוקר, אחרת הכל ידחה למועד בלתי ידוע וזה לא יהיה, אין ספק שרבינו רצה שיקומו חצות ושידבר אל הקב"ה כמה שעות, אבל כשקמת מאוחר דבר ראשון לך להתפלל, יש בברסלב שיר כזה: מה יהודי עושה בגלות, רץ למקוה רץ לבית כנסת להתפלל [וואס טוהט א איד אין גלות, ער לויפט אין מקוה ער לויפט אין

סבא שלי לקח אותי לאומן

אני רואה שאני צריך יותר לדבר מזה, כי יש הרבה נסיונות ומניעות אם לנסוע או לא, אתם צריכים לדעת שלא צריך לתת דין וחשבון לאף אחד על זה, בהתחלה זה כל כך קשה, אני לא יכול להגיד לאף מקורב חדש לבוא לאומן, כי אני זוכר ממני, שגם אני אז בראש שהיה לי הייתי בטוח שאני בחיים לא אוכל לנסוע לאומן, כשאני התקרבותי כאן לרבינו בהיכל הקודש, היה כאן בית כנסת קטן, והתחלתי לשמוע שמדברים מנסיעה לאומן, התחלתי לבכות כל כך רציתי להיות שם בראש השנה, כבר הייתי שם פעמיים בתור בתור, סבא שלי הגדול זי"ע לקח אותי פעמיים, הקלטתי אותו בכל הנסיעה, וחבל שהקלטת נעלמה לי, אם היה את זה היום, זה היה הוון תועפות איך ששומעים יהודי שהוא לא חסיד ברסלב, שמדבר שם בציון של רבינו עם כאלו בכיות, נתן שיעור כמה דקות לפני שהתחילו תיקון הכללי ביחד, הוא דיבר שעומדים כאן בציון של קדוש עליון בעל רוח הקודש מוהר"ן מברסלב שהבטיח שיתקן את כל מי שיאמר את המזמורים על קברו, בדמעות שלי הוא אמר את הדברים.

סבא שלי הוא זה שלקח אותי לראשונה לאומן, פעם אחד נסעתי רק עם סבא שלי, ופעם אחד גם אבא שלי הצטרף לנסיעה, מוהרא"ש היה אומר לי תמיד לא להתראיין לאף אחד, פעם אחד הוא אמר לי על מישהו שאצלו אפשר להתראיין, והוא התחיל לשאול שאלות, והרי לעיתון לא מעניין דברים שבשיגרה הם צריכים דברים מעניינים, כל מי שמתראיין לעיתון וקורא אחרי זה את הכתבה הוא רואה שכתוב שם דברים אחרים לגמרי ממה שהוא אמר, לא משקרים ממש, אלא מוצאים איזה מילה ומזה עושים כותרת, והכתב הזה שואל אותי על ההתקרבות שלי, ואני מספר שסבא שלי קירב אותי, ואז הוא אומר לי אני עוצר את ההקלטה, וכי סבא שלך ואבא שלך הביאו אותך לאומן? אם כן, זה לא מעניין כל הראיון הזה, זה מעניין רק אם תגיד שהם הסתכסכו איתך.

והוא רחום, ביום שישי מכין נרות בתמימות, הולך למקוה, הולך לבית כנסת אומר מה שכתוב בסידור בפשטות, לכו נרננה ולכה דודי, ומגיע הביתה ואומר מה שכתוב בזמירות ועושה קידוש, וככה בכל שבוע ושבוע, עוד שבת ועוד שבת, להגיד שבחו שלא שינה, אין כאן לפידים וחנוכת נשיאים, אבל שלך גדולה משלהם.

לחסוך להוצאות לאומן

יש זמנים שאנשים נמצאים באנרגיה גבוהה ויש מצבים פשוטים, יש אנשים שהאנרגיות האלו זה בעת חתונה של הרבי וכדומה, אצלינו חסידי ברסלב זה בראש השנה באומן, אנחנו פשוט שיכורים אז, וזה הזמן להזכיר שוב שכל אחד יבדוק את הדרכון שלו, היום זה לוקח יותר זמן להזמין דרכון חדש, שיבדקו את הדרכונים של הילדים, ותזמינו טיסות, מוהרא"ש כותב באשר בנחל, שר' אברהם ב"ר נחמן היה לו קופה, שהיה כתוב עליה קודש קדשים, זה היה מיוחד לנסיעה לאומן, כל יום היה מכניס שם כמה פרוטות, וככה שמר קצת כסף להוצאות הדרך, הוא היה גר בסוף ימיו בארץ ישראל, והיה צריך לנסוע עם ספינה, ולכן מתחילת השנה הוא שמר כסף בצד שיהיה לו לנסוע לאומן, אל תיזכרו ברגע האחרון, וכל מי שרוצה לדעת שישמע עכשיו שמותר ללכת לאסוף כסף על אומן, מוהרא"ש היה אומר שהוא שמע מר' לוי יצחק בנדר, שכשאוספים כסף לאומן מותר להגיד כל דבר, מותר להגיד שהולכים לפדיון שבויים, כי הרי הולכים לפדות את הנפש שלי, יש אנשים שתורמים רק לפדיון שבויים, ולכן אגיד להם פדיון שבויים, ואני צריך לפדות את הבת מלך מה'לא טובים', מההר של זהב והמנעול מפנינים כפי שרבינו מביא את המעשה, אנחנו לא יודעים בדיוק איפה זה כעת באמצע המלחמה, זה או ברוסיה או באוקראינה, אבל זה נמצא שם, ושם אפשר לפדות את הבת מלך מה'לא טובים'.

שוקלת יותר מגשר ענק, אנחנו כל כך טרודים ולחוצים ועסוקים, ולא קולטים שיש נשמה, ויש צדיק שמבטיח לתקן את הנשמה שלנו.

משפחה חדשה

הנסיון הגדול ביותר הוא למי שעדיין עושה חשבון עם חברים, ועסוק מה שהוא יגיד עלי ומה שהוא יחשוב עלי, והרי החבר שלך לא באמת יכול לעזור לך, כשתיכנס לאיזה בעיה תראה שאף אחד מהחברים לא יהיה שמה לעזור לך, אבל אתה עסוק לחשוב מה החברים אומרים עליך, מה איכפת לך מה אומרים עליך במשפחה, ילד קטן גדל בזה שהוא יודע שיש לו הורים ויש לו אחים ויש לו אחיות, ויש אנשים שמתחתנים ואז נוסף להם עוד משפחה כל הגיסים מהצד השני, אבל מי שיש לו שכל יודע שברגע שהוא מתחתן יש לו דבר אחד, המשפחה שלו הוא רק את אשתו, וכשנוסף עוד ילד המשפחה החדשה התרחבה.

בוודאי שצריך לכבד את ההורים, אבל לא צריך לשמוע את כל הדעות של כל הדודים, ולא ימכרו לכם שאתם הורסים את המשפחה, כי יש לך כעת משפחה חדשה, האם גם אבא שלך שואל את אח שלו לפני שהוא עושה משהו, למה אתה צריך לשאול את כל האחים שלו אם לנסוע לאומן, אח שלך הוא דוד של הילדים שלך כמו שאח של אבא שלך הוא דוד זקן בשבילך, ויש לך רק את אשתך, ואם תדבר אליה יפה כל השנה, לא יכול להיות שהיא תהיה זאת שתמנע ממך לנסוע לרבינו, אשה צריכים לכבד מאוד, לא חייבים לציית לכל מילה של האשה, אבל חייבים מאוד לכבד, יש לך גם דעה ומותר להביע את הדעה שלך, אבל בשפה יפה ועם המון דרך ארץ, לכולם צריכים לדבר יפה אבל עם האשה זה מוכרח.

חייב אדם בכבוד חמיו

וצריך לדבר יפה גם להורי אשתו, ממה שאני מדבר עם אברכים אני רואה שאני צריך

התפילות על אומן

ואע"פ שכבר הייתי באומן פעמיים, אבל כל כך רציתי להיות בראש השנה, וכששמעתי על כל מי שנסע לאומן, כל כך קנאתי בו, היה איזה מישהו שנהיה חתן אצל אחד מבני המשפחה שלנו, והוא נסע לאומן, והיה לי כל כך קשה לשמוע את זה, הלב שלי יצא מקנאה, וידעתי אצלי בראש שלי שאין סיכוי שאני אהיה אי פעם באומן בראש השנה, כי ככה הראש שלי הבין, ואברכים בבית מדרש בהיכל הקודש התחילו להגיד לי תבוא איתנו אתה כן יכול לנסוע, החלטתי שאני מפסיק להתפלל בהיכל הקודש לתקופה, ואחזור בחודש חשון, אני לא יכול יותר לשמוע כל הזמן אומן אומן, ברסלב הוא החיים שלי אבל אני כבר לא יכול לשמוע את הדרשות על אומן, וכל כך בכיתי אל הקב"ה על זה, לא ראיתי כלום בעינים שלי, רק אומן אומן, ככה היה כל השנה, ישבתי ליד הדלקת נרות חנוכה ואני רואה אומן, בשובבים אני מתפלל על אומן שרבינו יתקן אותי, כפורים אני מתפלל על אומן בפסח אני מתפלל על אומן, מה יהיה עם הנשמה שלי, אני חייב את אומן.

מה יהיה עם הנשמה

אנשים לא יודעים מה יהיה עם הנשמה שלהם לעתיד, אתם יודעים מה עושה לנשמה ראייה אחת אסורה, אני לא מדבר על אלו שצופים שעות על שעות דברים אסורים, אני מדבר על ראייה אחת בודדת לשניה, לפני כשבעים שנה היו כאן יהודים חסידי סאטמאר שגרו ב'איסט סייד' שזה מרחק רב ללכת עד לויליאמסבורג, והיה שם יהודי שהגיע בשבת אחת"צ לסעודה שלישיית להיות בצל הרה"ק מסאטמאר בויליאמסבורג, והרבי שואל אותו וכי הלכת את כל הדרך הזו באמצע הקיץ, מה יהיה עם שמירת עינים? הוא עונה לרבי, כשאני יעלה למעלה יניחו על המשקל את כל הגשר הגדול שעברתי להגיע מאיסט סייד לרבי, וזה בטח יכריע לטובה, ענה לו הרבי, איך אתה יודע כמה שוקל ראייה אסורה אחת, ראייה אחת

חתונות בזול

נכון שיש הוצאות גדולות, צריך להיכנס ממדינות אחרות, ומי שלוקח את הילדים שלו זה באמת הוצאה גדולה, אבל אין כאן הוצאות אחרות בהיכל הקודש, כי אברכים עושים כאן חתונות בחינם, והפלא הגדול שהאברכים שלנו שעושים חיים ולא נכנסים לחובות, נחשבים ללעג ולקלס בעיני הציבור, הנורמליים הורסים את החיים שלהם בזה שהם מעתיקים את החתונה שלהם שיהיה כמו שהעשיר מחתן, כי הרי 'כולם' עושים ככה, ואני שמתחתן בחינם יוצא ללעג ולקלס, זה לא ההמצאה שלי, הכל הוא ממוהרא"ש, לפני שנים מוהרא"ש דיבר כאן דרשה בישיבה, ובאמצע הוא פנה אלי ואומר לי, תעשה כאן חתונות בבית מדרש, יהיה כאן עשר חתונות בלילה אחת, עוד חופה ועוד חופה, ולא קלטתי מה הוא אומר, ואחרי זה אני חושב לעצמי, הרי מוהרא"ש הוא לא בדחן, ולא אומר סתם בדיחות, והוא כנראה באמת מתכוין לזה, אבל איך יכול להיות דבר כזה, הרי חתונה מסתיימת ב3 בבוקר אחרי מצוה טאנץ, וכי אז נביא עוד חופה ונעשה עוד חתונה, והוא מדבר בכזו פשטות, מה עושים לוקחים חתן וכלה ומניחים טלית על 4 מקלות, ואני לא מבין מה הוא מדבר, הרי יש את כל הכלי נגינה, ויש סעודה ראשונה וסעודה אחרונה, וכל האוכל שמכינים למצוה טאנץ, לקח לי זמן עד שהבנתי מה הוא אומר.

מוהרא"ש הוציא קונטרס שנקרא 'חתונה יפה', והוא כותב שם, שיש לקחת את הכסף שתכננו להוציא לפרחים שהולכים ללכת לפח בעוד כמה שעות, ושיתנו את זה לילדים להקל עליהם קצת בחיים, הרי מדובר כאן בכל תשחית ממש, לוקחים אלפי דולרים וזורקים לפח, אברך מתחתן ואין לו לשלם שכר דירה, אם היה שכל לאבא שלו הוא היה עושה חתונה פשוטה, ושאר הכסף היה נותן לילדים לעזור להם קצת, וכי אני אתן אלפי דולרים לזמר שישיר "עוד ישמע".

וגם הוצאות אחרות אין כאן בהיכל הקודש, לא עולה כסף לגלח את הילדים, הנהגתי

לדבר על זה שוב ושוב, אנשים שואלים אותי מתי אני כבר לוקח את האנשים שלי למדרגה נוספת, שלא ישארו ברמה נמוכה של גן ילדים, אומרים לי שאני מדבר דברים פשוטים מדי, אני יגיד לכם ברגע שארגיש שכל מה שדיברתי עד עכשיו מסודר כבר וכולם מיישמים את זה, אני ימשיך הלאה, אברך אחד אומר לי השבוע שהוא מסוכסך עם חמיו ולא מדבר איתו, ואני שואל אותו מה קרה, אז הוא אומר שחמיו מעיר לו הרבה לאחרונה, שאלתי אותו לדוגמא מה, אז הוא עונה שהוא אומר לו איפה לשבת בסעודת שבת, ושאלתי איפה אתה יושב, אז הוא עונה שהוא יושב על הכורסא בלי שטריימל וקורא עיתון וחמיו אומר לו לשבת בשולחן, אמרתי לו אם היית חתן שלי והיית יושב אצלי ככה הייתי זורק אותך מהבית, מחוץ לבית שלי אל תגרוס אותי, אבל אצלי בבית, אני יושב בשולחן ואתה לא מסתכל עלי, אתה יושב לעצמך במקום לשבת בשולחן ולשמוע איזה דבר תורה, אני הייתי מעיף אותך מזמן, הרי סעודת שבת לא לוקח הרבה זמן, שב עם חמך ותכבד אותו, ואז אם תיסע לאומן הוא לא יתערב, וגם אם זה לא ימצא חן בעיניו הוא יודע שאתה מתנהג בדרך ארץ ולא יהפוך את כל המשפחה נגדך.

לדבר יפה

גם אם אשתך תבכה ותגיד שהיא מפחדת מה החברות יגידו וכו', ברגע שאתה מדבר אליה יפה כל השנה ואתה מכבד אותה, גם אם מאוד כואב לה שאתה נוסע, מ"מ הבית לא יהרס ולא יהיה כאן פירוד, כי היא מעריכה אותך ומחכה שתחזור, כי אתה בעל טוב שמדבר יפה, אצל רבינו זה היה הדבר חשוב ביותר, לדבר יפה בבית, תתרגלו לתת מחמאות, אפשר בכמה מילים לשנות את האנשים הקשים ביותר והמשוגעים ביותר, אם תקשיבו לרבינו ותקיימו את כל העצות של רבינו, ותכבדו אותה ותקשיבו לה, אתם תראו שבסוף הכל ישתנה בבית.

עושה לך בושות שהיא לא מגיע לחתונות של המשפחה, ואל תגיד לה למה את כל רגע מחליטה משהו אחר, תכבד אותה, ותקשיב לה, ותייעץ לה, היא לא באמת לא רוצה להגיע, היא רוצה שתקשיב לה, ושתגיד לה אולי כן תבואי לכמה דקות, מאוד יהנו שתבואי, ועבודה זו גדולה יותר מכל העבודה הגדולה של חנוכת הנשיאים, ואם היא כועסת וצועקת עליך, תירגע ותנקה שוב את המנורה ותדליק שוב את המנורה בכבוד גדול.

תפלה והתבודדות

אם נציית לרבינו ונקבע שיעורים בספרי רבינו הרי אנחנו נראה שהכל הוא הקב"ה, גם אם אתה מרגיש לחוץ מאוד בכסף, והפרנסה במצב קשה, תדע שיש עוד כתובת אחת שלא ניסית, לך להקב"ה ותבקש ממנו, ואם תשאל איפה הכתובת הזאת, התשובה היא איפה שאתה נמצא, בכל מקום שאתה רק עומד אתה יכול לפנות אליו ולהשיח את לבך ולספר לו את מה שעובר עליך, מספרים שראו פעם חסיד ברסלב באמצע השוק יושב על ספסל ובוכה, ניגשו אליו ושאלו אותו מה אפשר לעזור לך למה אתה בוכה, והוא ענה להם שהוא בוכה כי הוא רוצה להיות ירא שמים, שאלו אותו וכי לא מצאת מקום אחר לבכות על זה רק כאן באמצע המסחר, תיכנס לבית כנסת ותהיה שם ירא שמים, הוא ענה ששמע מהרבי שלו ר' נתן שיש לו בקבלה מרבינו שבכל מקום שיהודי תופס געגוע להקב"ה שיעשה שם את ההתבודדות, ולא יעשה תכניות שעוד מעט ושמה ומחר, ובינתיים הוא רץ אחרי הבהמות ועסוק לעשות עוד דיל ועוד דיל וכו'.

מוהרא"ש היה מספר שיהודי עשיר ענק נכנס לחפץ חיים זי"ע ושאל אותו איך יכול להתקיים עלי הפסוק ד' מוריש ומעשיר, והלא יש לי כסף בכל בנק בעולם שרק קיים, וכי ברגע אחד הקב"ה יכול למחוק את כל הבנקים, וכל הנכסים שיש לי, החפץ חיים כבר לא רצה להסתכל על הפנים שלו אחרי דיבורים כאלו, אבל עם מבט

שאני מוכן לגזור שער ראש ילד בן 3 בתנאי אחת שלא עושים שום טקס, מי שעושה טקס שעולה לו כמה אלפי דולרים, שיחפש רבי אחר שמוכן לגזור לו, אני לא בכעס על אף אחד, אבל אתם צריכים ללמוד איך לצחוק על כל העולם, "והיית לאך לאך שמח", פעם אחת שרנו ככה בסוכות, ואנשים הלכו למוהרא"ש שיש יותר מדי שמחה כאן בבית מדרש ומשנים כאן פסוקים, והם עזבו את הבית מדרש כי לא אומרים "אך שמח" אלא "לאך שמח" וזה ממש כפירות ואפיקורסות.

הוצאות לאומן

וכשאין לנו כל ההוצאות האלו, אנחנו נוציא את הכסף לאומן, נביא את הילדים שלנו לאומן, הרי רבינו אמר שכל ילד שיבוא אליו לפני גיל שבע הוא ישמור עליו שילך לחתונה עם כתונת נקייה, וזה הזמן עם האנרגיות שיש לנו חסידי ברסלב, אומן בראש השנה, וזה עבודת הנשיאים.

העבודה בכל יום בבית

ויש גם זמנים של העבודה בכל יום, עומד ומדליק ומטיב את הנרות, אני יעשה שוב קידוש, ואני ידבר שוב יפה לילדים שלי, ואני שוב יפייס את אשתי אף שלעולם היא צריכה לפייס אותי עכשיו ולא עשיתי כלום, ואני ידבר שוב יפה, אתם צריכים לדעת שהשפה של הבחורים לא עובדת אצל נשים, מה שאצל בחורים נחשב לבדיחה, אצל נשים זה נלקח ברצינות, אצל גברים נהוג לעשות שכשמחכים למישהו בתחנת דלק מתחילים לנסוע קצת וכשיראה שנוסעים הוא מיד ירוץ, ובחורים לא נבהלים מזה, הרי הם מכירים את כל הקטעים האלו, אבל כשעושים את זה לאשה היא באמת חושבת שרצו להשאיר אותה לבד באיזו תחנה איומה, זה הדבר הגרוע ביותר שיכול להיות, לא צועקים על אשה, וגם אם סיכמתם שהולכים לאיזה אירוע ועכשיו היא החליטה שהיא לא רוצה ללכת, אל תצעק עליה ואל תגיד לה שהיא

להם כשהיו קטנים, ברכה! ברכה! ברכה!
 כשהילד עוד היה בן שנה ולא הבין בכלל מה
 מדברים אליו כבר אמרו לו, ברוך אתה ד' וכו',
 ונתנו לו את האוכל, ככה הוא שמע כל יום
 וזה נכנס לו בלב וזה נהיה חלק מהחיים שלו,
 לפעמים רואים מישהו יוצא מהשירותים והולך
 הלאה, אף אחד לא לימד אותו ליטול ידיים, כי
 ההורים היו עסוקים לעשות כסף, ולא היה להם
 זמן לחנך את הילדים.

אולי היום צריך לשאול את הילדים מה הם
 חושבים... המטפלים אומרים שאסור לילדים
 להתכופף וצריך לתת להם לנשום, אבל התורה
 אומרת שלהורים אסור להתכופף ושהילדים
 יתכופפו, זה שיחה לעצמה, ד' ירחם על מי
 שמגיע לידיים של המטפלים עם כל השיטות
 החילוניות, האומרים לילד תלך בדרכך שלך,
 אל תקשיב להורים, מייעצים לבני זוג עצות
 אחיתופל, קודם להיפרד רק ליום אחד, הרי
 התורה הקדושה אומרת שאם נפרדים ליום אחד
 זה סכנה גדולה, מה אפשר לעשות שאנחנו
 מעורבים בין הגויים, ולצערי הרב מקבלים מהם
 את השיטות להיפרד ולהתגרש, אבל אנחנו נקיים
 את העצות של רבינו, ונעשה שבת יפה, הדבר
 הכי יפה כשההורים לא יושבים ברוגז בשולחן,
 ומעריכים אחד את השני, הילדים קולטים מיד
 כשמשהו קורה בין ההורים, כשרואים כאן את
 האברכים בשיעור זה נראה שלכולם יש שלום
 בית, ואף אחד בבית מדרש לא יקלוט שמהו
 קורה, אבל הילדים מריחים את זה מיד, ורואים
 אם ההורים לא מדברים עכשיו, או שמדברים
 ויש קצת טינה בלב, שכל אחד יבדוק את זה
 בילדים שלו, אל תבוא להגיד לי כי אני יודע
 שאני צודק, רק תבדוק בעצמך לראות שהראש
 ישיבה שלך צודק, תראה את הקטנטנים ביותר
 איך שהם מתחילים לצאת מהכלים משמחה,
 כשיש הערכה שלום ורעות ואחווה בין ההורים,
 וזה היופי של שבחו שלא שינה.

למטה הוא ענה לו, אולי הקב"ה לא יקח ממך
 את כל הנכסים, אבל הוא יכול ברגע אחד לקחת
 אותך מכל הנכסים שלך, היהודי הזה כבר נבהל
 כהוגן, ושאל את החפץ חיים איפה לתת את
 הצדקה שלו, אמר לו החפץ חיים כעת אתה
 כבר שואל שאלה חכמה, והתשובה היא שבכל
 מקום שיש שם מקום תורה, ישיבה וחדר וכל
 מקום שעוזרים להכניס תורה ביהודים שם תיתן
 את הכסף שלך, העשירים שמצליחים בנדל"ן
 חוששים שמא יפול הנדל"ן ואז משקיעים גם
 באמזון, אבל מה יקרה יום אחד עם הממשל
 יסגור את אמזון, אז הם גם משקיעים בקוביות
 זהב, ואז הם חושבים יש לי כאן ויש לי כאן
 ויש לי כאן אני לא יכול להיות עני, אבל הקב"ה
 יכול ברגע אחד לשלוח איזה מחלה... אנשים
 שוכחים בכלל שיש עולם הבא, דוחים את
 הלימוד דוחים את התפלות, צריך הרבה לבקש
 על זה שנלך כל יום להתפלל, ושנלמד כל יום,
 פרק אחד משניות, שני פרקים, הכל ריוח, רבינו
 נתן לנו דרך איך ללמוד, אני לא מבין כלום אבל
 אני אומר מה שכתוב, אם תטעמו תרגישו כזאת
 מתיקות באמירת הדברים.

תתחיל להגיד מאימתי קורין את שמע
 בערבית, זה יטהר לך את הנשמה, זה יטהר לך
 את העינים שצפו בכל הלכלוך והזוהמא שצפית
 עם הגרביים השחורות שלך, העבודה שלך
 גדולה משלהם, ואתה יכול להדליק מחדש את
 המנורה שלך, תלמד פרק משניות, בתמימות
 ובפשיטות, תטהר את הנשמה שלך, תבוא
 בשקט הביתה ותעזור לאשתך, ואל תצא עם
 חברים לבלות, אם מישהו לוקח אותך מהבית
 שלך זה לבד לא בריא, ומי יודע מה מדברים שם
 איזה ניבול פה ואיזה ראיות אסורות, תחנך את
 הילדים שלך באהבה איך להגיד ברכות ואיך
 לקרוא קר"ש, לפעמים אתה רואה בחור פותח
 פחית ובום הכל נכנס בפנים בלי שום ברכה,
 אבל יש כאלו שלא מסוגלים להכניס כלום לפה
 בלי ברכה, כי הם מגיעים מבית שההורים אמרו

פנינים מסעודת ראש חודש שבט תשפ"ג

שנערכה לתומכי הכולל

- הם עכשיו גירשו את שר הפנים במדינת ישראל מלהיות שר, כי אסור למי שהיה לו בעבר תיק כזה פלילי שיהיה שר, וכאילו שהאחרים שם הם בסדר ואין להם כלום.
- האדמו"ר מויזניץ מאנסי זצ"ל היה חסיד גדול של דרך הלימוד של רבינו, אבל היה קשה להכניס את זה באנשים.
- אתה לא אוכל דגים, לא ידעתי שאתה תהיה כאן, אחרת הייתי מבקש שיכינו בשר.
- מאוד נהניתי היום שראיתי ברחוב מודעות ענק, 'א טעם אין אידישקייט' [טעם ביהדות], זה פרסומת לספר הקדוש ליקוטי הלכות שמוכרים כעת בזול.
- יש ממשלה מאוד ימנית במדינת ישראל, הוא שוב פעם עלה להר הבית, הרי זה איסור חמור, כולנו טמאי מתים ויש להמתין לאפר פרה, אין בזה שום מחלוקת.
- התעדכנתם מה הם עשו לי כשהגעתי לארץ ישראל? הרי חז"ל אמרו על ארץ ישראל שזה אחד מג' הדברים שאפשר לקנות ביסורים.
- אני מאוד ריחמתי על בני ארץ ישראל, כל פעם שאני מגיע לשם יש איזה הפרעה לאחד השיעורים, כעת לפני שנסעתי פירסמו שיהיה שיעור בטבריה, בארץ ישראל זה לא כמו כאן, לרוב האנשים אין רכב, וכדי להגיע לשם היה להם דרך מאוד קשה באוטובוסים ורכבות, והמתינו שם שעות ארוכות, כי לא ידענו כמה זמן יקח החקירות, אם היינו יודעים מיד היינו מבטלים את השיעור ואומרים לכולם ללכת הביתה, אבל חשבנו שכל החקירות
- ידוע שלרבינו היה ספר שביקש לשרוף את זה, סיפור נורא וארוך, פעם אחת נכנס ר' נתן לרבינו וראה אותו בוכה בדמעות שלישי, ורבינו אומר לו אני לא יודע מה לעשות, יש לי ספר שכתבתי אותו במסירות נפש, ועכשיו יש לי אפשרות לבחור או שאני אלך מהעולם או שאשרוף את הספר, כבר איבדתי את אשתי בגלל זה, ויש לי יסורים נוראים בגלל זה, ואני לא יודע מה לעשות, אמר ר' נתן מה השאלה בכלל, כל יום של החיים של רבינו שווה הכל, רבינו נתן לו מפתח ואמר לו איפה זה, ואמר לו היזהר והישמר שלא תסתכל לך ותשרוף.
- והרי את הספר הזה כתב ר' נתן בהוראת רבינו, וכששאלו אותו אם הוא זוכר משהו מהספר הזה, אמר שהוא זוכר שני דברים, א' שסעודת ראש חודש מסוגל לבנים, ב' על הדבר העצום שיש בזה שמציעים מטה לאורח, ומוהרא"ש היה אומר שסגולה לבנים הכוונה לשני דברים, גם למי שאין לו בנים, וגם למי שיש לו בנים שיהיה לו בנים טובים.
- בדרך כלל אני לא נוטל ידיים בערב, אבל כעת לכבוד סעודת ראש חודש נוטלים ידיים, אשתי מבשלת כאן הכל, אבל התפריט עושה אשת ר' משה אריה המנהל, והיא אמרה שביום ראשון לא אוכלים בשר בקר, זה כבד מדי, אז לכן יש כאן דגים.
- בשבת דיברנו מדברי רבינו ששכחה הוא דבר גדול, ואמרנו בדרך צחות שהנשיא שלנו הולך בדרכו של רבינו, בדרך של שכחה, אני לא יודע מה באמת קורה, אבל ככה מספרים.

של רבינו לדבר שוב ושוב ושוב עד שיכנס ללב, כי כל בן אדם רוצה להיות טוב, צריך רק לפתוח פתח ללב שלו למצוא בו נקודה טובה.

כל יום ראשון אני מקבל אנשים לייעוץ, הגיעו אלי עכשיו בני זוג שיש להם בשורה טובה שגילחו את השיער, אני כבר מדבר אליהם שנתיים מאז הנישואין שלהם, אבל לא התייאשתי דיברתי ללב שלהם עד שזה השפיע, לא איימתי ולא צעקתי, וההיפך חייבים להעריך את הבן אדם, ובאמת להחזיק ממנו, ולמצוא בו נקודות טובות, אחרת זה לא יעבוד.

פעם אחד עלה לישיבה אבא של בחור, והאבא מאוד שנא את הבן שלו, והיה מלא טענות עליו, כשראיתי שאין עם מי לדבר ביקשתי ממשה אריה שימשיך את השיחה איתו, ומשה אריה מסביר לו שהוא חייב לאהוב את הבן שלו כדי שיוכל לבקש ממנו שיקום מוקדם וכדומה, והוא שואל את משה אריה, עכשיו כשאני עומד כאן מותר לי לשנוא אותו? אני מבין שכשאני לידו אני חייב לאהוב אותו, אבל האם כרגע מותר לי לשנוא אותו כשאני לא לידו, לצערי הבדיחה כואבת.

כשעומדים ליד מישהו מבינים לבד האם הבן אדם מעריך אותך או לא, גם בלי שידבר איתך כלום, אפשר להגיד לילד אני אוהב אותך מאה פעם, אבל הילד מרגיש האם אתה באמת אוהב אותו או לא, מלמד שיכול לאהוב את הילדים יוכל מאוד להצליח איתם.

כשאני הייתי מלמד בשנה השניה שלי, היה לי ילד שלא ידעתי מה לעשות, זה היה באמת כזה עם הרבה מאוד אנרגיה, שהרבה מלמדים כבר נכשלו איתם ועזבו אותם, וכשאני נכנסתי לכתה והילדים ישבו בצורת ח' היה בפנינות ילדים שהיה מאוד קשה ללמד ככה, היום אני כבר יודע שבפנינות של הח' שמים רק ילדים רגועים שגם אם תסתכל לצד ימין זה שיושב בפנינת שמאל לא יעשה כלום, ואת הילדים השמחים אתה צריך לשים מולך שתוכל לראות כל הזמן, אבל אז לא ידעתי

יקח כמה דקות, ואנשים יושבים על קוצים, ומחכים ומחכים, וכשיצאתי ב11 אומרים לי שלפני כמה דקות הודיעו להם שילכו הביתה, ואנשים מאוד כעסו כי זה מאוד קשה היה להם להגיע לשם ולחזור משם.

בשעת מעשה חשבתי רק ממוהרא"ש, כי הרי הוא עבר את החקירות האלו שמה בצורה הרבה יותר חמורה ממני, ואני לא יודע איך הוא עשה את זה ואיך שרד אצלהם, בשנים האחרונות הוא כבר יצא מכל הדבר הזה של לחתן אנשים, לא היה לו חלק בזה יותר בעשר שנים האחרונות, והדבר הבעייתי שיש כאן, שמי שחוטא הרי יכול לחזור בתשובה, אבל למחלל שם שמים אין דרך לתקן את זה, כל כך קל להיות מחלל שם שמים, כל אלו שיוצאים בתקשורת נגד היהדות ירחם השם, הרי כל האנשים האלו שמדברים בתקשורת אין לו באמת מה למכור, הם אנשים לא – יוצלחים, אבל כשהם מדברים נגד יהודים כבר מוכנים לשמוע אותו.

בארץ ישראל יש משהו שאין כאן, אני לא יודע מה, אולי יש להם יותר תמימות, אני לא מדבר רק על החרדים הספרדים שכל אחד שם מכבד את הרב, אלא אצלינו אצל בני אשכנז, הרי כאן ברחוב אין כמעט עסק משוכבי"ם, אבל שם יש מודעות ענק ברחוב כל אחד מדבר מזה, אנשים צמים, לאנשים יש שעות רציפות, כל אחד יש לו עסק מזה.

אני מקבל מכתבים מכל העולם, אבל עיקר המכתבים הם מארץ ישראל, כל עצתו אמונה שאתה רואה, נדיר שיש שם מכתב מכאן, אולי יש שם יותר גדרים בטכנולוגיה מכאן, יש משהו יותר שם, ראיתי את זה גם בהדלקה אצל אבא שלי במירון, מישהו הוציא סמארטפון לצלם וההדלקה נעצרה, לא שאבא שלי עצר את זה, אבל זה פשוט נעצר, אנשים אמריקאים לא רגילים לזה, ולא מבינים למה צועקים על מישהו, ואני עומד בצד ומתבונן מה הולך להיות כאן, סגרו את המוזיקה ועצרו את הכל, עד שהוריד את הטלפון, אבל זה לא פתרון, הדרך הוא הדרך

עושים עכשיו, ואחרי שעה הוא שוב שואל, אמרו לו שהוא חייב ללמוד לדעת לבד מה לעשות בכל רגע נתון, לא יהיה מישהו שידריך אותו כל רגע עכשיו תעשה ככה ועכשיו תעשה ככה, אם אתה רוצה אתה יכול לישון אם אתה רוצה אתה יכול ללכת לקניות ואם אתה רוצה תלמד, ולכן רואים בישיבה בחורים צעירים שהם מפותחים כמו אנשים מבוגרים.

סדר דרך הלימוד גם מפתח את האדם, הוא יודע שעכשיו הוא לומד חומש ועכשיו הוא צריך ללמוד משניות ועכשיו גמרא, וגם כשהוא מתרגל לדבר אל ד' בהתבודדות זה מאוד מפתח את הבן אדם לשוחח וללבן, בלי רבינו מאוד קשה כל דבר.

אתה שואל אם מנהל תלמוד תורה אחר יכול לעשות משהו, האמת שתמיד אפשר לעשות משהו, גם אם חייכת לילד אחד בחדר ונתת לו כח ובזכותך הוא הצליח, אבל צריך לדעת מי הצוות שלו, נכון שכולם צריכים משכורת, אבל אם לא הגיע למען המשכורת הוא יכול מאוד להצליח, אם המלמד נהיה מלמד רק כי עוד לא מצא עבודה אחרת והוא ישב בכולל ואין לו שום תעסוקה זה קצת קשה לעבוד איתם, אבל תראה יש כאן מלמדים שעזבו את הפרנסה היפה שהיה להם והגיעו להיות מלמדי תינוקות להנחיל לדור הבא את העצות של רבינו.

מה שאתה אומר שבארץ ישראל יש יותר שחרור, אתה מתכוין לבחורים מאמריקה שמרגישים שם משוחררים... גם כאן יש ישיבות שאין להם בעיה שבחורים הולכים לקנות במכולת, אלו שהם בתוך העיר יש להם בעיה שכולם יראו, ואלו שהישיבות מחוץ לעיר לא מפריע להם שהבחורים מסתובבים במכולת.

למשל כשיש לך ילד שמדבר לאט אל תרד לרמה שלו, אלא תדבר אליו רגיל ולאט לאט הוא יגדל ויתפתח וידבר כמוך, לפתח את הילדים תלוי בידיים שלנו, אסור לסגור אותם ולהשאיר אותם קטנים.

את הסוד הזה, וכל פעם כשהסתובבתי הוא הפך את הכתה, אני עבדתי קשה כמה שעות להחזיק את הכתה במסגרת, והוא בדקה הצליח לעשות שמח, ולאט לאט אני מרגיש שיש לי בלב שנאה נגדו, והתפללתי הרבה עליו, ואז ראיתי יום אחד איך שהוא סוחב את אבא שלו, אבא שלו היה חולה, והתחלתי באמת להעריך אותו, איך הוא יכול ככה לסחוב את אבא שלו לאירועים, ולא אמרתי לו כלום והוא הרגיש בלב שאני מעריך אותו, הילד השתנה מקצה לקצה, כמובן שבכתה דיברתי מזה הרבה ושיבחתי אותו, אבל אתם צריכים לדעת שאחרי כל החוכמות האלו יש רק דבר אחד שבאמת עוזר, וזה תפלה ותפלה.

בארץ ישראל אין כל כך הרבה טיפולים ותכניות לילדים, אבל ריטלין הולך שם בכמויות, כל מי שקצת שמח מקבל ריטלין, עכשיו היתה שם משפחה שלימה שהיו על ריטלין ועם העצות של רבינו כולם ירדו מזה וב"ה מצליחים יפה.

אצל אומות העולם כשניגשים לשידוך – לא שייך אצלהם שידוך אבל מה שרק יהיה שם – אתה צריך להגיד בדיוק מי הפסיכולוג שלך ומה הכדורים שאתה לוקח וכו', ואם אתה לא מטופל זה בעייתי, כולם צריכים להיות מטופלים.

אמרו לי שאם אני רק יאשר לכמה תכניות להכניס למוסדות אני כבר לא אצטרך לעבוד כ"כ קשה להכנסות למוסדות, ביקשתי שלא יעשו את זה בשום אופן, להשאיר את הילדים לגדול טבעי ובריא בלי כל השטויות האלו, כמו שאנחנו גדלנו.

כשנותנים לילדים לגדול לבד ולהתפתח, הם גדלים בקצב מהיר יותר, לא בכל רגע מלמדים אותם לפי הספר מה צריך לעשות, צריך לתת להם הרבה שחרור, והם גדלים מאוד יפה, צריך לתת להם לחיות, אבא שמחכה כל שניה לבן שלו, הולך איתו לשירותים ונוטל לו ידיים בסוף הילד לא יכול להתפתח.

נכנס עכשיו בחור בישיבה, וכשסיימו ארוחת צהריים בשעה 3 הוא שואל את הבחורים מה

כשאנחנו אומרים להניח תפילין ולשמור שבת, גם אם כולם מניחים תפילין ושומרים שבת, אבל כששומעים שעושים מזה ענין ויש בזה משהו זה מכניס אהבה ושמחה לתפילין ולשבת.

בחור סיפר לי שהמגיד שיעור שם דיבר בקצמפ בצורה מאוד חריפה נגד סלטים בסעודת שבת, איך שכל כך שקועים באוכל, דיבר בחריפות והתלהבות, ואחרי כמה דקות נכנס הילד הקטן שאמא שואלת איך להכין השבוע את הסלט עגבניות ואיזה עוד סלט לעשות.

היה דרשה במוסד שם בכתה י"ב בסמינר, שיש ללכת אחרי החתונה עם מטפחת ברחוב, כדי להימאס על אנשים שאף אחד לא יסתכל עליך, ואחרי זה לא מבינים למה לא רוצים ללכת עם מטפחת, מי רוצה להיות מאוסה ברחוב.

אתה שואל מתי נעשה בית ספר לבנות ביום ראשון, אני יגיד לך מתי זה יקרה, כשתתפללו שלראש ישיבה יהיה הרבה בנות בבית.

עשו עכשיו כנס לשכנע בנות להתחתן, אם היו נותנים לי את המיקרופון לעשרים דקות כולם היו הולכים הביתה ומבקשים להתחתן, לא צריך לעשות להם תקנות ואיומים, בנות ישראל מלאות באמונה ותמימות ורוצים להיות טוב, מסבירים להם קצת מה יש להם מחברות וכו'.

לבעלי תשובה מאוד קשה לדעת את הקו בחינוך הילדים, מוהרא"ש כתב מכתב ליבנאל ודרש מהם שהילדים לא יסתובבו הפקר ושיהיו ליד ההורים, ואחרי זה האבא החזיק את הילדים לידו כל התפלה בכפיה, והרי הילד מקבל שנאה לתפילות מהדבר הזה, צריך לדעת מתי כן ומתי לא, יש ילד שמספיק שיהיה בפנים כשאומרים 'ושמרו' וכשאומרים 'נקדישך', לפעמים הילד יותר מרוענן ואפשר להוסיף לו עוד קטע בתפלה, וככה גם בסעודות שבת, אתה באמת חושב שהילדים שלי יושבים כל הסעודה ליד השולחן, וכי אני ארצח את הילדים שלי,

כל עצה שאנחנו מקבלים מהרבי זה משהו עצום, מגיע חנוכה אנחנו אומרים איך היינו מסתדרים בחנוכה בלי רבינו, וכשמגיע פורים חושבים ככה, וככה בפסח וככה בתשעה באב, וככה בדרך הלימוד וכו', אבל אני חשוב שהדבר הכי חשוב והמתנה הכי גדולה שקיבלנו מרבינו זה העצות הנפלאות בחינוך, בלי מוהרא"ש הילדים שלנו לא היו חיים, היינו נותנים להם מכות רצח, וכשמענו את העצות של מוהרא"ש מרבינו שאסור להרביץ זה הציל אותם.

הרי כל השיחה הזאת של רבינו שאסור להרביץ ילדים, שמע ר' נתן כשסיפר לרבינו את הסיפור שהגיע אליו אורח שהיה מאוד מלוכלך, וכשהילד לא רצה להיכנס לשולחן הוא נתן לו סטירה, ואז רבינו שאל אותו, וכי לילד מרביצים, ומזה כבר נעשה שיחה שלימה ושיטה שלימה איך לחנך ילדים בלי להרביץ, ונמצא שכל העצה הטובה שיש לנו הוא רק כי ר' נתן סיפר הכל לרבינו.

יש עוד שיחה של רבינו בנושא הזה, ילד לא מנשקים ולא מרביצים, מוהרא"ש היה אומר שזה הולך יחד, כשאתה נהיה חבר של הבן שלך אחרי זה הוא כבר לא מציית ולא נכנס למיטה בזמן.

צריך להיזהר לא לקרוא לשמות בני הזוג בשם בפני הילדים, כי הילדים הקטנים מתבלבלים, ואחרי זה אתה נותן לו סטירה כי הוא קרא לך בשמך, והוא ילד קטן שמתבלבל כי שומע פעם קוראים לך טאטי ופעם בשם שלך.

אייס-קרים זה מאכל של ברסלב, כי באנגלית HI SCREAM זה לצעוק אל הקב"ה.

אנשים שומעים את הדרשות בישיבה, ושומעים שהראש ישיבה מתחנן שלא יעשנו בשבת, הם בטוחים שכל הבחורים בישיבה מעשנים בשבת, אבל אני מדבר כי אני יודע מה קורה במקומות אחרים, ואני רוצה שזה יגיע אליהם, לכן כל מנהל בישיבה לא יכול לדבר דברים פשוטים כמו להניח תפילין כי זה מוריד את הרמה, ולכן הוא חייב להגיד שגלידה עם תוספות לא הולך ביחד, אבל

- כל ההפצה של דיסקים לצפיה לא מחולקים לכולם, יש רק 2 מפיצים שרק הם מחלקים את זה, ומחלקים את זה רק לאנשים שהם יודעים שהם בין כה צופים בסרטים, שזה חס ושלום לא יגיע לידי אנשים שלא ראו עד עכשיו כלום.
- אומרים שלילדים קטנים זה סכנה להסתכל במראה, היה פעם מישהו שנתן לילדים הקטנים שלו להסתכל במראה, והילד התרגל לדבר לעצמו במראה, ואחרי זה היה איום ונורא אי אפשר היה לגמול את הילד מזה, הוא היה בטוח שיש לו שם חבר במראה, הוא הגיע אלי לבכות מה עושים כאן, אמרתי לו שהוא חייב קודם להוריד את המראות לתקופה.
- אתה שואל אם הסגולות לראות את הצדיק הוא גם כשרואים תמונה, אין ספק שאינו דומה מי שיכול לראות את הצדיק באמת, אבל זה גם ממוצע משהו באמצע, מוהרא"ש כותב שיש לו קל וחומר אם תמונה גרועה כל כך מזיקה לנפש האדם, אז ק"ו שתמונה של צדיק תשפיע מאוד על נפש האדם לטובה, החזון איש אמר פעם למנהל בתלמוד תורה ששאל איך להכניס לילדים יראת שמים, שיתלה תמונות של צדיקים בחדר.
- אמרתי עכשיו להורים, אי אפשר לשחק עם ילדים, ללכת להידחף לתת יד לצדיק ואחרי זה לצחוק עליו בבית, לילדים יש מוח עדין וקולטים את זה וחייבים להכניס בהם משהו, הוא טוען שמוהרא"ש לא השאיר ממשיך, אבל אמרתי לו, אתה יש לך את מוהרא"ש ואתה מחיה את עצמך עם הספרים [גם בזה אני לא כל כך בטוח...]. אבל מה יהיה לילדים שלך, תראה להם בדרך ארץ אמיתית, עכשיו אנחנו הולכים להגיד גוט שבת ליהודי הזה, כי הוא ירא שמים, כי הוא לומד תורה וכדומה, אבל הם צחקו שנים על כולם, ועכשיו בוכים...
- מאוד קל לאבד ילדים, אם לא יהיה להם חיות בשולחן שבת ובראיית צדיקים, מיד ימצאו חיות אצל השכן שיש לו כלב.
- אתם כבר קראתם לראש כולל דיין כשהיה אני משתדל לשיר זמירות מיד בהתחלה כל עוד שהם נמצאים ליד השולחן, ואחרי זה הם הולכים ואני שוב עובד הכי טוב שאפשר שיחזרו, כל שבוע בטריק אחר.
- יש הורים שעסוקים כל היום לצעוק על הילדים שירדו מהכורסא, אמרתי לפני הרבה שנים לאשתי, מה הסיפור עם הכורסא שכל כך לוקח את מנוחתינו, כמה כבר עולה כורסא, בערך אלף דולר, אם הילדים לא ישתמשו בזה זה יכול להחזיק 15 שנה, ואם הילדים יקפצו על זה, זה ישבר אחרי 5 שנים, זה יוצא בערך דולר ליום, למה לא ניתן להם לכתחילה לקפוץ על זה, אם אראה ילד שלוקח מזלג וחותר בתוך כסא כמובן שאקח ממנו את המזלג, אבל ח"ו להרביץ, גם ילד קטן שצריך לתת לו סטירה קטנה ביד, לא נותנים על דברים כאלו, נותנים רק אם הוא לא דיבר בדרך ארץ לאמא, או לרבי בחדר.
- היום היה כאן מישהו שאמר שהילדים שלו לא מצייתים לו, עושים מה שבא להם ובעצמם מגיעים להורים עם היד ואומרים תביא לי סטירה כי לא הקשבתי בקולך והולכים הלאה ולא נבהלים ולא מצייתים כלום, אמרתי לו שאם סטירה לא עוזר, יש דרכים אחרות להטיל משמעת בבית, יש ילד שנבהל מלהיות כמה שניות בחדר לבד, הילד צריך ללמוד להקשיב להורים, אין כלל בדברים האלו.
- כל כך יפה לשמוע ממך את השאלות, לפני כמה שנים שאלת מה יהיה עם ילדים, ועכשיו את שואל שאלות בחינוך הילדים.
- לא משתמשים עם ילדים בכח, וח"ו לא לתת מכות בקולב ירחם השם, השפה של הילד הוא בפה, אבל לפעמים חייבים להחזיק את הילד חזק ביד, כגון כשהולכים לרופא וצריך לבדוק אותו, זה לא זמן לשכנע אותו ולהסביר לו, מחזיקים אותו חזק עד שמסיימים לבדוק אותו.
- בהתחלה היה לקו בקושי אלפיים שיחות נכנסות בחודש, אבל היום יש יותר מחצי מיליון שיחות בחודש, יש כל יום עשרות אלפי שיחות.

הסעודות, בצד שמאל של הבנין, בצד ימין של הבנין אי אפשר לשים אהל כי שם יהיה שמש.

בנוגע לאומן אי אפשר לחשוב מכסף, אנחנו נוסעים לרבינו, ולא לחשוב איך עושים כסף באומן, לכאורה רק מי שלא חסיד ברסלב יכול לעשות כסף מאומן, אבל אנחנו נוסעים לרבי שלנו.

אתה שואל למה מוהרא"ש לא לקח קוויטלעך. בשו"ת ברסלב שואל מישהו את מוהרא"ש מה הענין להניח קוויטעל בקבר של צדיק, ומוהרא"ש עונה לו מאוד יפה את כל הענין של לכתוב את הצרה לצדיק, ומביא מקורות לזה, מהאור החיים הקדוש ועוד, ובסוף כותב מוהרא"ש: אבל יש דברים שגבוהים יותר מזה, מי שזוכה לדבר אל ד', זה יותר גדול מקוויטליך, לפעמים יותר קל לבן אדם לכתוב קוויטעל מאשר לדבר אל הקב"ה, אבל כשאנשים הגיעו למוהרא"ש וגם ככה היה אצל ר' נתן, כשהגיעו ואמרו להם את הצרה שיש להם, הם מיד ענו לבן אדם לך ותגיד את כל זה להקב"ה.

צריך אבל שיהיה אמונה בתפילות האלו, ולכן כל הסגולות עובדות כי אנשים מאמינים בזה, מאמינים שבדקה התשיעית ביום התשיעית וכדומה הם ייושעו, וכשמאמינים בתפלה, זה עובד.

דיברנו אתמול מזה במלוא מלכה, חז"ל אומרים בבבלי שאחרי יצירת הולד כבר אין מה להתפלל שיוולד בן זכר, והרי זה תפלת שוא, אבל בירושלמי כתוב שעד שהיא יושבת על המשבר עדיין אפשר לבקש, ומסבירים שאין כאן מחלוקת, הכל תלוי בבן אדם, למשל אתה מתפלל להקב"ה ואומר אני רוצה לעשות היום מאה אלף דולר, ואתה לא חושב כלל שיש סיכוי שתעשה מיליון דולר, אם תתפלל היום על מיליון דולר זה באמת תפלת שוא, אבל יש יהודי שחושב שמיליון דולר להקב"ה זה כלום, אז הוא יכול להתפלל על מיליון דולר וזה לא תפלת שוא.

תשאל את כל השאלות שלך, אתה שואל למה

בחור ולמד איתכם, כי אני אמרתי לו כשהיה בגיל 12 שהוא יהיה דיין, אל תחשדו שזה רוח הקודש, היה עוד אחד שאמרתי לו ככה, והוא ג"כ דיין, האבא של הדיין שלנו כועס עלי כי הוא חושב שהבן שלו היה יכול להיות דיין בקהילה יותר גדולה, וזה נכון, יש לדיין שלנו שימוש ופרקטיקה שאין לדיינים אחרים שגדולים ממנו בעשרים שנה, כי כל המשפחות בקריה שואלים רק אותו, כל השאלות שלהם זה אצלו, ולכן הוא צובר המון נסיון שאחרים לא צוברים אף פעם.

מה שראיתי עליו זה היה התמדת התורה, החריפות זה לא הנקודה, רק ההתמדה, עוד כמה שנים אני מקווה יהיה פה עוד כמה דיינים בעז"ה, כי הולכים לבנות עוד מאות דירות בקריה, גם אם אברך הצליח לחסוך מאה אלף דולר אין לו כלום מה לעשות עם זה כאן בויליאמסבורג.

אתה שואל כמה דירות אפשר לבנות שם, השטח של ליברטי יותר גדול מהשטח של ויליאמסבורג אז תעשה חשבון לבד...

היום ראש חודש שבט, שמרם ברכם טהרם, מעכשיו יש כל שבועיים חג עד שבועות: ר"ח שבט, ט"ו בשבט, ר"ח אדר, פורים, ר"ח ניסן, פסח, ר"ח אייר, ל"ג בעומר, ר"ח סיון, וחג השבועות.

מתכוננים לנסוע לאומן, בעז"ה כבר שכרנו מטוס לחזור, על הלוך עוד לא סגרו כלום, לא להאמין איך שלפני שנה כשהמלחמה התחילה אנשים היו בפאניקה והיינו צריכים להוציא שירים לחזק את האנשים שחשבו שכל העולם יתרסק, אנשים מאמינים לקונספירציות.

אני זוכר שביליל שבת שנכנס שנת 2000 הגיעו לשאול את סבא שלי, מהשומרים שרוצים לצאת לרחובות עם המכשירים כדי להציל על האנשים כי כל העולם יתרסק וכו', ואני הייתי ילד וחיכיתי לאקשן, סוף סוף נהיה 12 בלילה, ולא קרה כלום, השמים לא נפלו, והמשיכו לשיר 'מה ידידות' ומנוחה ושמחה'.

בעז"ה נבנה אוהל ענק מחוץ לבנין ושם יהיה

לזרוק עלי פשקוילים שאני חסיד ברסלב, כבר התחלתי ללכת בגלוי בטלית.

רבינו אמר לא ללמוד מורה נבוכים, לא ללמוד רלב"ג, כל הספרי חקירה וכו', ולכן שנים שלא קנינו חומש מקראות גדולות, אבל תמיד כשיש שמחה בבית מדרש מגיעים האורחים המבוגרים ושואלים למה אין כאן חומש מקראות גדולות, ולמען השלום קניתי, שיהיה, האמת שאנשים צריכים בעיקר אור החיים הקדוש והרמב"ן.

יש תשובה בדברי חיים על מלמד שאמר שהפירוש של האור החיים הקדוש שזה לא הפשט הנכון, והדברי חיים אומר שזה ספק אם מותר להחזיק אותו בתור מלמד, אחרי שהוא מדבר ככה על פירוש שנכתב ברוח הקודש, הרי הבעל שם הקדוש נסע לארץ ישראל רק כדי לפגוש את האור החיים הקדוש ולהביא את המשיח, הבעל שם הקדוש אמר איפה שאני עולה למעלה, אני רואה שהספרדי הקטן כבר הקדים אותי, האור החיים הקדוש לא השאיר ילדים.

סיימנו עכשיו את הפירוש על תורה ב' בליקוטי מוהר"ן, עכשיו כותבים את תורה ג', כבר שלחתי את זה ללמדנים ולמקובלים גדולים, כולם שיבחו את זה, אם הייתי יכול, הייתי עוזב הכל וכותב רק ליקוטי מוהר"ן, ואני צריך לזה הרבה ישוב הדעת, זה לא כמו מכתב שאני כותב בין טלפון לשני, אבל כשאני צריך לעזור לשלום בית אני יעדיף לעזור להם מאשר לכתוב.

היה פעם ספר הזוהר על כל תנ"ך, וכתוב שהיה כל כך הרבה דפים, כמו משא של גמל, ונשאר רק קצת מה שיש לנו.

המדרש הכי קל להתחיל ללמוד, זה מדרש תנחומא, אין שם הרבה פסוקים, ואין שם הרבה חומר, ואפשר לסיים כל פרשה את המדרש, ואם אתה רוצה מדרש שלא על סדר הפרשה, תתחיל תנא דבי אליהו, ופרקי דר' אליעזר, הבעל שם הקדוש אמר שהאריז"ל עשה פירוש על זוהר, והמשיח יעשה פירוש על מדרש.

אני לא מדבר מתכלת. כי זה לא מהעיקרים כאן, אגב זה כתוב בתורה, ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת... במשך השנים שכחו מה זה צבע התכלת, ואז הגיע הרב מראדזין שהקדיש לזה חדשים ושנים עד שעלה על התכלת, ועלה לרבנים עם הספר שלו 'פתיל תכלת', והיה אנשים שעשו ככה עם היד, ואמרו זה דברים חדשים, אז הוא אמר כל מי שעושה תנועת ביטול עם היד אני לא מוחל להם, מילא מי שרוצה להתווכח בהלכה, ורוצה להיות ער בלילות עשר שנים, והוא יכול לכתוב תשובה על הספר, שיתכבד ויכתוב, אני הקדשתי לזה עשר שנים.

ואז הוא פגש את ר' אברהם ב"ר נחמן, והוא דוקא נלהב מהספר שלו, והתחיל ללבוש תכלת, ולכן כל אלו שלקחו את השרשרת הזאת בהנהגה, ר' נתן, ר' נחמן טולטשינר, ר' אברהם ב"ר נחמן, ר' לוי יצחק, מוהרא"ש, כל אלו הולכים עם תכלת, מוהרא"ש כותב על זה אם לא יועיל לא יזיק, כי גם אם זה לא התכלת האמיתי זה לא בעיה.

ויש גם שיחה מרבינו, שרבינו אמר שממנו עד שמשיח יגיע לא יהיה עוד שום חידוש, ורבינט סיים את האמירה 'אה תרחם'. והחסידים דקדקו בכל מילה, והתכלת התגלה בשנת תרמ"ח, ולכן אמר ר' אברהם ב"ר נחמן שרבינו התכוין להגיד שלא יהיה שום דבר חדש ממנו ועד משיח, מלבד מזה שבשנת תרח"ם יתגלה התכלת, כי הרי זה דבר חדש שלא היה אצל רבינו.

כשהתקרבתי לא לבשתי תכלת, וכשרציתי ללכת תכלת, לבשתי רק מתחת לקפוטה, ואשתי ביקשה שרק בבית אלך ככה, ולא אצא עם זה לרחוב, וכך עשיתי, ולאט לאט יצאתי קצת עם הציצית, אבל שמרתי כשישבתי אצל חמי בסעודת שבת, שלא הרמתי את הקפוטה שלא יראו את הציצית, וככה היה התוכנית שנחיה ככה בשקט כל החיים ואף אחד לא ידע בכלל שאנחנו חסידי ברסלב, ואמרתי אני חסיד וויען, כי האדמור מויען גם הולך עם תכלת מתחת לקפוטה, אבל כשהתחילו

- בפירוש חזית איש, אני בוחר קטעים בתוך הזוהר, אבל ליקוטי מוהר"ן זה שרשרת בנויה, ואי אפשר לבחור רק קטע אחת, חייבים לקבוע שיעור בליקוטי מוהר"ן, זה מלהיב את הלבבות.
 - זה מעניין שרק בשידוך אומרים שזה באשערט, כשהולך לקנות פיצה הוא לא אומר
- שהוא מחכה שהפיצה שלו יגיע אליו ורק מה שבאשערט יגיע אליו.
- אתם מלמדים ואתם צריכים כוחות למחר בחדר, א גוטע נאכט.
